

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Cessatio legis extrinseca per abrogationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

legis in communi: ergo neque tunc tollitur adæquata ratio legis in particulari; & consequenter non tollitur obligatio. E. g. sit lex, quæ prohibet noctu arma ferre, finis ipsius non est evitatio cuiuslibet rixæ in particulari, sed periculum rixarum & tumultuum, qui ex gestatione nocturna armorum evenire solent; lex quippe per se respicit bonum commune omnium, non singulorum; unde tamen in particulari casu ex gestatione armorum non foret periculum rixæ, non ideo cessat periculum in communi, quod adæquatè intenditur. Ideo & simplex fornicatio semper est lethale peccatum propter damnum prolis, quia licet in aliquo casu particulari educationi prolis satis provideri possit, communiter tamen non providetur, neque ex hoc evitatur periculum damni in communi: lex autem non respicit casus particulares, sed ea quæ communiter contingunt. l. iura. ff. de legibus.

7. Dixi, si finis cesset negativè; nam si cesset positivè, seu contrariè, certum est, respectu personæ etiam particularis cessare legem: non enim aliter cessat finis legis contrariè & positivè, nisi cum materia & objectum legis propter mutationem circumstantiarum sit illicitum, impossibile, aut nimis difficile; unde si hoc fiat respectu totius communitatis vel majoris partis, lex generaliter cessabit; si respectu unius, vel alterius membri tantum, cessabit particulariter.

§. II.

Cessatio legis extrinseca per abrogationem.

8. **L**ex potest cessare vel in totum, vel quoad partem. Si in totum enervatur vis legis & obligatio, dicitur abrogatio; si quoad partem, dicitur derogatio; arg. l. 102. ff. de V. S. Unde quæ de abrogatione dicimus, proportionaliter intelligenda sunt etiam de derogatione; de qua quaeritur primò, quisnam legem abrogare possit? Secundò, An non tantum ad licitam, sed etiam ad validam legis abrogationem requiratur iusta causa abrogandi?
9. **CONCLUSIO PRIMA.** *Legem potest abrogare Legislator, ejusq. in officio Successor, vel in jurisdictione Superior.*
- Ratio i. p. est primò, quia omnis res per quascunque causas nascitur, per easdem dissolvitur c. 1. de R. l. sed obligatio legis nascitur ex voluntate Legislatoris: ergo sublata voluntate obligandi ex parte Legislatoris etiam cessat obligatio legis. Secundò, Contingit, ut mutatis reum, temporumque circumstantiis lex non am-

plius appareat utilis, aut conveniens bono communi, quæ antea talis videbatur; ergo necessarium est, ut in Republica detur auctoritas, quæ per ejusmodi legum mutationem bono communi possit prospicere.

Dices: Hoc ipso, quòd lex fiat inutilis, aut nociva, per seipsum ab intrinseco desinit; ergo non opus est auctoritate extrinseca abrogationis.

Resp. Antecedens esse verum, quando legis nocivitas, vel inutilitas est manifesta, ut quilibet de illa judicare, seque sine auctoritate accessu legis obligationi subducere possit; quia tamen non semper legis inutilitas ita est manifesta, sæpe etiam ratio commerciorum & contractuum non permittit, ut sine Superioris auctoritate quilibet possit jugum legis excutere, veluti patet in legibus monetæ valorem concernentibus, propterea Principis quoque auctoritas accedat oportet.

Ratio secundæ & tertiæ partis est: quia voluntas successoris aequivalere in jurisdictione voluntati antecessoris: voluntas verò superioris etiam prævalet: unde quod in jurisdictione licet antecessori, vel inferiori, etiam fas est successoris, vel superiori. Ex quo pariter

Colliges: Inferiorem non posse abrogare legem superioris, eò quòd voluntas inferioris nullum habeat jus & eminentiam supra voluntatem superioris; nisi fortè ex privilegio, vel præscripta consuetudine: de quibus infra arg. c. 4. dist. 21. c. 16. de major. & obed.

CONCLUSIO SECUNDA. *Abrogatio legis à superiore ordinario sine iusta causa est quidem illicita, sed tamen valida: ab inferiore Legislatorum facta est etiam invalida.*

Ratio i. p. est: Legislator peccat agendo contra exigentiam boni publici: sed mutare & abrogare leges sine rationabili causa, est contra exigentiam boni publici; aut enim lex abrogata fuit utilis, aut inutilis Reipublice; si inutilis, jam erat rationabilis causa abrogandi; si utilis, ergo sine rationabili causa illam abrogans agit contra rationem statûs & boni publici. Ratio i. p. est: quia sublata adæquatà causâ, à qua effectus dependet tam in fieri, quam conservari, tollitur etiam ipse effectus: atqui obligatio legis dependet à voluntate Legislatoris, tanquam causâ adæquatâ: ergo sublata hac voluntate peribit obligatio legis; & consequenter abrogatio erit valida.

Cæterum, quia leges etiam in totum abrogantur per præscriptam consuetudinem, ideo sit

ARTICULUS II.

De consuetudine.

S U M M A R I A.

1. Consuetudo alia facti, alia juris.
2. Consuetudo dividitur in secundum legem, præter legem, contra legem.
3. Potest introduci consuetudo habens vim legis.
4. Primò requiritur actuum frequentia.
5. Secundò voluntas inducendi obligationem.
6. Tertio tacitus consensus Superioris.
7. Hinc nulla datur consuetudo contra immunitatem Ecclesiasticam.
8. Consensus Principis alius personalis, alius legitimus.
9. Quarto requiritur notabilis temporis durabilitas.
10. Quinto